

естр. та джазов. оркестрів (“Укр. рапсодія для джаз-оркестру”), музика до понад 80 драм. спектаклів, симфонічні та фортепіанні твори, мелодекламації.

Тв.: О массовой песне // Сов. искусство. 1937. № 50; Как работает Ленинградский Союз композиторов // Сов. музыка. 1938. № 9; Моя работа над песней в кино // Песня в сов. фильмах. М., 1938; Поэт и композитор // Сов. искусство. 1945. № 42; Назревшие вопросы легкой музыки // Сов. музыка. 1955. № 6.

Літ.: Пэн А. И. Дунаевский. М., 1956; Чернов А. А. И. О. Дунаевский. М., 1961; Выступления. Статьи. Письма. Воспоминания. М., 1961; Михеева Л. В. Исаак Осипович Дунаевский: Краткий очерк жизни и творчества. Л., 1963; Бернандт Г. Б., Ямпольский И. М. Кто писал о музыке: Био-библиогр. слов. М., 1971. Т. 1; Избранные письма. Л., 1971; “Не могу не петь о жизни”: Неопубликованные письма И. О. Дунаевского (1951–1955) // Муз. жизнь. 1980. № 2; Калачов Ю. Т. Публицистика молодого Дунаевского // Муз. Харківщина. Зб. наук. праць. Х., 1992; Композитори світу в їх зв’язках з Україною: Довідник. К., 2000; Эстрада России. Двадцатый век. Лексикон. М., 2000.

Ікон.: Михеева Л. В. Исаак Осипович Дунаевский: Краткий очерк жизни и творчества. Л., 1963; “Не могу не петь о жизни”: Неопубликованные письма И. О. Дунаевского (1951–1955) // Муз. жизнь. 1980. № 2.

О. В. Бугаєва

КОТЛЯРЕВСЬКИЙ Олександр Олександрович (1837, Крюків поблизу Кременчука Полтавської губернії – 29.09.1881, Піза,

Італія) — славіст, мовознавець, археолог, педагог, етнограф, голова Історичного товариства Нестора-Літописця.

Родом із дворян Полтавської губернії. Початкову освіту здобув у Полтавській гімназії, згодом закінчив історико-філологічний факультет Московського університету. Під час навчання у Москві виявляв інтерес до народництва, за що був 1862 р. заарештований на декілька місяців по так званій “справі Кільсієва”. Перебування у в’язниці негативно вплинуло на подальший стан здоров’я О. О. Котляревського, — захворів туберкульозом. Після відбування покарання Олександр Олександровичу було заборонено на декілька років викладацьку діяльність, що негативно вплинуло на його наукову кар’єру. Але, наперекір обставинам, 1864 р. брав активну участь у організації Московського археологічного товариства. У 1868 р. захистив у Московському університеті магістерську дисертацію “О погребальных обычаях языческих славян”. Після захисту був затверджений завідувачем кафедри слов’янського та російського мовознавства в Дерптському університеті.

Маючи проблеми зі здоров’ям, наступні декілька років (1872–75 рр.) О. О. Котляревський провів на лікуванні в Італії та Чехії. У Празі підготував низку книг: “Книга о древностях и истории поморских славян в XII веке” (Прага, 1874), “Сказания об Оттоне Бамбергском в отношении славянской истории и древности” (Прага, 1874), “Древности права балтийских словян” (Прага, 1874). Після повернення з закордону О. О. Котляревський захистив докторську дисертацію в Петербурзі (1874).

Восени 1875 р. вчений переїхав до Києва, отримавши запрошення викладати в Імператорському уні-

верситеті Св. Володимира. Паралельно читав лекції на Київських Вищих жіночих курсах. Двічі, 20 листопада 1877 р. і 28 грудня 1880 р. О. О. Котляревський обирався головою Історичного товариства Нестора-Літописця. Завдяки його діяльності на цій посаді було значно збільшено чисельність почесних і дійсних членів товариства. За роки роботи в Києві О. О. Котляревський підготував до друку фундаментальну працю “Библиологический опыт о древней русской письменности”, що була видана у Воронежі 1881 р. Робота була присвячена історії вивчення давньослов'янської та давньоруської мови та письма.

Наукові статті О. О. Котляревського у різні роки публікувались у періодичних виданнях: “Филилогических записках” (Воронеж), “Вестнике” Московського археологічного товариства, журналах “Беседы” Московського товариства любителів російської словесності, “Чтениях в Историческом обществе Нестора-Летописца”.

Під час викладання в Київському університеті О. О. Котляревський був другом і однодумцем Івана Володимировича Цветаєва (батька Марини Цветаєвої). Старший син О. О. Котляревського — Нестор Олександрович Котляревський (1864–1925) був відомим літературознавцем, академіком Петербурзької академії наук (1909), директором (1910–1925) Пушкінського дому (Інститут російської літератури РАН).

Помер Олександр Олександрович Котляревський під час лікування в Італії 29 вересня 1881 р. від туберкульозу.

Тв.: Сочинения А. А. Котляревского: в 4-х т. М., 1889–1891; Письма И. В. Цветаева к А. А. Котляревскому // Соснина Е. Б. Музы Трехпруд-

ного переулка: Неизданное о семье Цветаевых в письмах, фотографиях, документах. М., 2005. С.66–87.

Лім: Дашкевич Н. П. Некролог. А. А. Котляревский. Речь в Обществе Нестора-летописца // Университетские известия. К., 1881. № 10, ч. 2. С. 52–86; Поминка по А. А. Котляревском. К., 1881; Котляревский А. А. // Биограф. слов. проф. и преподавателей Импер. Ун-та Св. Владимира (1834–1884) / под ред. В. С. Иконникова. К., 1884. С. 303–325; Веселовский А. Н. Воспоминания о А. А. Котляревском. К., 1888; Пыпин А. Н. Материалы для биографии А. А. Котляревского. СПб., 1894; 25-летие Исторического общества Нестора-Летописца. Речь произнесенная в торжественном заседании 14 января 1898 г. Историческая записка составленная по поручению Совета Исторического Общества Нестора-Летописца поч. чл. Общества Н. П. Дашкевичем. К., 1899; Соснина Е. Б. Музы Трехпрудного переулка: Неизданное о семье Цветаевых в письмах, фотографиях, документах. М., 2005. С.56–59.

Арх: ВР РНБ. Фонд №386 [Котляревський А. А.], од. зб. № 11 [Листи О. О. Котляревського Оресту Федорову, Миллеру]; Фонд № 621 [Пыпин А. Н.], од. зб. № 441 [Листи О. О. Котляревського О. Пипіну].

Ікон.: Пыпин А. Н. Материалы для биографии А. А. Котляревского. СПб., 1894. СЛ, портр.; 25-летие Исторического общества Нестора-Летописца. Речь произнесенная в торжественном заседании 14 января 1898 г. Историческая записка составленная по поручению Совета Исторического Общества Нестора-Летописца поч. чл. Общества Н. П. Дашкевичем. К., 1899. –99 с., портр.

Н. І. Любовець